

nosti (curia) – 42 v *křivém zabylstvě* ve falešném bláznovství (insanias falsas Ž. 39,5) – 43 *vztrhne* přitrhne, přitáhne; *vrobí se* otrokem, robem se stane – 44 *robotný* dělný – 45 *robíti* otročiti, pracovati – 46 *zastúpí* zastihne – 47 *nechut* odpor, nevole, hněv – 49 *chlípa* chlíp-nost, bujnost; *úroci* důchody – 50 *náklady* útraty; *až se i přemóž* až se strhá, nebude na ně stačiti

51 *podobný* vhodný, příhodný – 54 *přide k sobě* vzpomíná se – 55 *odivný* podivný, divný; *čaka* naděje – 56 *trýzn* trýzeň – 57 *ny* nás – 58 *nelze j'* chyby nelze pochybovati, bez pochyby – 59 *kteráž táž* některá, nějaká – 61 *zbořiti* zrušiti – 64 *žehral* horlil, domlouval, plísnil; *hluk* zástup – 67 *strádá* postrádá, nemá – 68 *najhodnější* nejvhodnější – 69 *hoře* bolest, bída; *porúhaji se* rouhají se, posmívají se – 70 *ješto j'...* *staveno* což jest... zastaveno, přestalo – 70-71 *veselé zpievanie* t. j. Gloria a Aleluia – 71-72 *z rok do roka* každý rok, rok co rok – 73 *pesky* hanebně, oplzle, zle – 74 *hod* výroční den – 75 *na jitřní* t. j. jitřní mši (matutinale) – 76 *rozpuščený* rozpustilý, nevázaný, prostopášný; *oplynuli* překypěli, utonuli – 77 *pustota* lehkomyšlnost, bláznění – 78 *trpočiti* valiti, vléci, unášeti – 79 *asa koblíž-kem* aspoň o koblížek – 80 *hod* čas, slavnost výroční (zde masopust); *vzchvále* schválně – 81 *dvorníci masopustní* účastníci masopustního dvoru, slavnosti – 82 *velne* přilne, při-poutá se – 83 *tržištní dvornosti* veřejné slavnosti – 84 *bezděky* mimoděk, proti vůli – 85 *tovarišem jmiati* za tovaryše, společníka, účastníka míti – 86 *zatkal* zacpal – 87 *klánie* ry-tířská, vojenská hra, bodání dřevci (hastiludium) – 88 *hotovějí* náruživější – 89 *pojeli* vzali

92 *hoře* běda (vac) – 93-94 *nejsta osvievceň* (duál) nejsou osvíceny – 94 *očima krhavýma* oslepenýma (caligantibus oculis); *nemóžta* (duál) nemohou – 96 *poprslek* paprsek (radius) – 97 *bydlo* přibytěk – 98 *hubenějše* ubožejší – 100 *otevřeně* (duál) otevřeny

104 *kakž koli* jakžkoli, ačkoli – 105 *šmakati* chmatati, hmatati – 107 *v židech vezmúc* vypůj-čiv si – 108 *něterý* (nár.) některý – 109 *rukojmí* ručitel, osoba postavená za dlužníka; *hospodáre* jenž chová hosti, zde dlužníka nebo jeho rukojmě, ležáky při ležení pro dluh; *ztrava* náklad, útrata za chování ležáků – 110 *početl* vypočítal; *prohlí* prožere – 111 *sehlí* shltne; *požiti* zažiti, strávití – 112 *zemdleje* stana se mdlým; *v klání vezma úraz* v klání, v boji došel úrazu – 114 *ze zlosti* podle zlých skutků; *zpravovač* posuzovatel, mravokárc

115 *domidž* pokud; *neobchopie* neobklopí, nezachvátí – 118 *velím* mnohem – 119 *snažnost* úsilí; *osvieceně* (duál) osvíceny; *mrzala* mrzela – 120 *bude snažen* bude se snažiti, usilovati – 123 *potrhně* strhne, zatáhne – 125 *náboženstvie* nábožnost, pobožnost; *nevlídny* nepřívětivý, zasmušilý, morous – 126 *vstydí se bohem* zastydí se za boha, bude se styděti za boha – 129 *pokřikněm* zvolejme – 132 *v němž* v čemž, a v tom

ZJEVENÍ SVATÉ BRIGITY

- Divné jest slyšáno v naše zemi. Dřieve buoh v zákoně starém s velikú hrózú mluvil k lidu, moc svú lidem ukazuje, a teď již tíše mluví, chtě své ukázati milosrdie. A toť jest viděnie ono Eliášeho, ješto viděl, ano jde najprv duch hrozný, hory a skalé převracuje; potom viděl pochotné, tiché počesie; a tu byl hospodin.
- 5 Neb hospodin všemi činy svých zvolených hlédá, aby zlí den súdný omluvy nejměli, ješto ni jednomu, ni druhému nedadie pohnúti sebú, by hlédali hospodina. Až teď v tyto časy své nám ukázal milosrdie, kostel svóy skrze ženu napomenul, skrze svatú Brigidu, ukázav jie v jejím náboženství mnohá viděnie a chtěl, aby psána byla, a ohlásil svatost její, že jest vzdvižena v kostele římském
- 10 a mezi svaté připsána léta od božieho narozenie po tisíci letech a po třech stech a po devětídcat prvého. A den její položen jest nazajtršie po dni svaté Mařie Majdaleny,

že jie jakti svaté vdově slúží kostel. A bylať jest za mne žíva; neznal sem já jie, ale slýchal sem o svatosti její a vídali ji známí moji.

I řekl sem: divné jest slyšáno v naše zemi. Často jsem slýchal, že říkají:
15 „Nikdy dobrého nic neslyšeti.“ Ké kdy slyšeti, by řekli: „Tento se osvětil.“ Aj, tožť
teď slyšeti, žeť se tato osvětila, milujíc boha, milujíc dobré svých bližních, hřiechův
v lidech nemilujíc, proti nimž jest i kniehy psala, jakož v tom byla vůle božie.
A jsúť ty kniehy pílňě mistry učeními opatřeny a nenie v nich blud nalezen, ač jsúť
20 vyšly i skrze ženu. A zda-li buoh nemóž, což chce? Ano toho plno Písmo, že buoh
často mdlé a potupné vyvoluje, aby silné pohanil. A zda-li i ženy nebývají proro-
kyně a ješto buoh skrze ně znamenitě činil veliké věci: Judit, Hester, Anna vdova,
ony Sibylly? Protož, ač i nenie duchu věřiti všelikému, však ne všech sprostných,
neučených aneb žen zavrci jest, když takého co pravie, ale slušie zkusiti, od boha-li
to jde. Byť farao nebyl uvěřil Jozefovi, nebyl by se ohradil před drahými letmi. A
25 opět jiný farao, by byl Mojžíšovu vidění uvěřil, nebyl by tolik ranami Ejipt raněn.
A také byť nechtěl buoh, aby i ženám bylo někdy v takých viděních uvěřeno, ne-
bylo by v svatém čtení tak slavně položeno, že jsúť ženy ony v božiem hrobu
anděly viděly a poslány s tiem k apoštolóm a ku Petrovi. Aby nebáli se zklamánie
kněhami této svaté ženy, znamenajte, kakt jsúť před tiem ohrazeny!

30 Byla žena urozená, z pokolenie gotských králův, darův skrze to nehlédala, a
vždy bydlila bohobojně a po muži oddala se u veliké milosti v službu boha. A jakž
počala ta vidění jmievati, vícež vícež pokorna byla, bojieci se těžšieho súdu, čím
jie buoh více darův milosti své ukazuje, a majíc za to, že takého nenie nic dóstojna
a byla by ráda v své pokoře tajno to jměla, což tak bohem ukazováno. Ale buoh
35 chtěl, aby to popsala. On vie kterému úžitku aneb komu. Pak mistr Remundus,
mistr Písma svatého a zákona predikatorového, zpořiedil ty kniehy zevení těch a
řekl o ní neb znal ji, tuto řeč všichnu až do prvé kapitoly, řka:

„Kto smie říci, by taká duše byla v takých viděních oblúzena? Odstup ta
drzost! Ale chválu vzdajme milosti božie, ješto tiem větší vidímy k sobě, čím to
40 zdá se nepodobnějie, by tolik jie buoh všemohúci nám hubeným ukazoval. Ó veliké
božie milosti, že nás tiem, co zjevoval této ženě, tak napomanul, táhna nás k tomu,
abychom hlédali milosti jeho, a my od něho dalece zašli, že ač jedva kde ostalo
siemě křesťanské spravedlnosti! Ale co jiného říci k tomu? Pro své vzvolené činí
to hospodin, aby se k němu navrátili. Divněť jest, co se stalo skrze tu ženu! Svě-
45 domat mi jest toho plná pravda, kterýmť se je to duchem dálo. Ač hrubý lid u prvé
snad tomu i neuvěří, jemuž nenie svědoma té ženy svatost, ale za toť jmám, jakož
Písmo praví o vstání z mrtvých pána našeho, že ponenáhlu skrze mnohá ukázanie
vznikla viera, ješto obec hrubého srdce nemohla spolu všeho pochopiti, že snad
takěž v prodlení času mnohým to bude oznámeno, co buoh chtěl skrze tuto
50 ženu učiniti. Avšak velikát jest všem příčina věřiti řečem té svaté ženy, že tolik
řechí, tolik divón neukazují nám viery jiné, jediné té, ješto ji nám ukázal Kristus,
ani jiného nového Krista, jedné toho, ješto trpěl a umřel pro ny, nic té pravdy
neujímají, ješto v Kristu, ani co více přičinějí, jediné, že nás vystřiehají hněvu

božieho, aby som v propast rozpači nevpadli v týchto zlých posledných časiech.

- 55 I to príčina veriť tým rečom, že jedna sprostná žena neučená vynesla je, ješto by tolik jich neuměla vymysliť a takových, ani by špíleti chtěla, jsúc urozená a darov skrze to nehledajíc, a ješto nade vše jest, boha milujíc a pravdu a táhnúc i jiné k tomu. A jsú ta vidění jejie múdrymi učenými opatřena, zda by byla ze mdloby hlavy neb z oklamání ducha zlého. A ona to míle snesla u veliké pokoře.
- 60 A nalezeno je, že všecka ta vidění jejie táhnú ne k zlému, ne k marnému, ale k řádnému všech polepšení a k chvále boží. A toho tiem hlédala, s prací svú i s svú potupú dějíc poselstvie podle božieho prikázanie k několika papežóm, k biskupóm, k císařovi, k králóm i k jiným. A ktož pilně znamená jejie všecky řeči, jimiž pravila něco budúcieho, mnohého jest pravda vyšla. I stalo se jesti to z veliké božie milosti,
- 65 že ješte svých nezapomíná a nenetbá, ano svět tak dalece zašel od něho. Aby ti, ktož mají děditi nebeské králevstvo, ješte jměli napomenutie, aby vstali z hřiechów a k bohu se navrátili, jemuž čest a chvála věky věkóm. Amen.“

- Nemienímť tuto všech těch kněh psáti té svatě panie, ale toť vezmu, coť mi se zdá potřebnějšie. A také řád ten, kterýž mi se zdá, v kapitolách držeti budu, aby
- 70 snáze bylo nalézti, o čem kto chce. I buduť najprvé to psáti, což dotýče té panie zvláště, avšak jest to i jiným potřebné znamenati ne v netbání.

1 *divné* podivuhodné (mirabilia); *hróza* hrození, hrozby (terror) – 2 *milosrdie* milosrdenství, smilování – 3 *duch* vítr – 4 *skalé* skály; *pochotné* lahodné, příjemné; *počesie* počasí – 5 *všemi činy* všemi způsoby; *hlédá* hlídá – 7 *kostel* církev – 8 *Brigida (Brigitta)* Brigita; *náboženstvie* zbožnost – 10-11 *po tisící letech* ... r. 1391 – 11 *den její položen* podle bully kanonisační ustanoven svátek sv. Brigity na její úmrtní den 23. července (Marie Magdaleny je 22. července), později přenesen na 8. října – 12 *jakti* jako

15 *ké kéž*, což; *osvětil se* stal se svatým – 18 *opatřeny* prozkoumány – 20 *potupný* zasluhující potupu – 22 *Sibylly* panenské kněžky a věštkyň, delfská, kumská, tiburská; *sprostný* prostý – 23 *zavrci* zavrhnouti – 24 *se ohradil před drahými letmi* zabezpečil se, opatřil se před neurodnými léty – 27 *čtenie* evangelium – 28 *zklamání* oklamání – 29 *ohrazeny* zabezpečeny

30 *gotský švédský* – 31 *po muži* po smrti mužově – 32 *viecež viecež* víc a víc – 35 *Remundus* v. str. 733 pozn. 35 – 36 *zákona predikátorového řádu* kazatelského (dominikánského); *zpořiedil* uspořádal, sepsal; *zevení* zjevení

40 *nepodobnějie* pravdě nepodobnější, nemožnější; *hubený* ubohý – 42 *ač jedva* sotva – 44-45 *svědomať mi jest* je mi známa – 45 *hrubý lid* prostý lid; *u* *prvé* nejprvé, zprvu – 47 *ukázanie* důkazy (argumenta) – 48 *obec hrubého srdce* lidí necvičeného, neučeného, prostého srdce – 50 *příčina* důvod – 51,52 *jediné, jedné* jenom – 53 *příčiněji* přidávají – 54 *propast rozpači* propast zoufalství (barathrum desperationis)

55 *jedna sprostná žena neučená* prostá, nevzdělaná (una ignara mulier) – 55-56 *ješto jich jichž*, kterých – 56 *špíleti* žerty, šprýmy tropiti – 58 *jsú opatřena* jsou prozkoumána – 60 *táhnú* táhnou – 65 *nenetbá* dbá; *zašel* vzdálil se

69 *řád* pořádek – 71 *ne v netbání* pilně